

Tôi làm cho ch ng trình B o V Thanh Thi u Niên (C.P.S.) đã h n 15 năm. Đây là m t ch ng trình có m ng l i r ng kh p, ph c v su t ngày đêm t i các thành ph trên toàn n c M . Tôi trong đ i ng phó Kh n c p (Emergency Response).

Còn nh h n m i năm tr c, sau 3 năm làm vi c an toàn, trôi ch y, khi đ c t p chí Forbes nói v các ngh nghi p “sinh t ” nh t c a M , t báo n y nói lên m t nh n đ nh làm tôi ho ng h n:

“ M có hai ngh dân s b áp l c ngo i c nh xã h i n ng n nh t vì có th gây ch t ng i b t c lúc nào n u thi u s c n r ng ngh nghi p, đó là ngh Đi u hành

Không l u (Air Controller) và ngh B o V Tr Em, đ i ng phó Kh n c p” – mà tôi đang làm. Ngh không l u mà l đ ng theo dõi chuy n bay đ phân đ nh không chu n xác thì máy bay đ ng nhau. Ngh b o v thi u niên, con tr mà không gi i quy t v n đ k p th i thì s b b c h i b i ng i nuôi n ng.

Hôm nay, t i phiên tôi tr c. Theo quy đ nh, m i nhân viên tr c có trách nhi m th lý t i đa là 2 h s trong su t m t ngày tr c. Dù hôm nay m i 2 gi chi u, nh ng tôi đã đ c phân công làm vi c v i hai tr ng h p kh n c p r i. Theo nguyên t c chuyên ngành thì k nh xong n trong ngày. Th mà khi đang ung dung ng i m m ng m t chút trên chi c máy vi tính, gã qu n lý ch ng trình l i lên ti ng g i tôi, h i: —N y, c u có th nh n thêm m t “case” (th lý m t h s) n a không?

C u s đ c tr thêm ti n ph tr i ngoài gi t i đa đó nha.

T sáng s m, nh n s phân công l n th nh t, r i l n th hai ngay trong gi ăn tr a, tôi đã m t h n n a ngày đ lái xe đi g n c trăm cây s , đi u tra qua l i nhi u nhân ch ng và liên l c, phân tích h s v các tr ng h p “tr con b hành h ” ngay t i nhà và tr ng h c c a n nhân. Tôi m t nhòai, còn h i s c đâu mà làm phu tr i.

Nhìn đ ng h s gi y t dày c m khô khan nh g ch ngói c a hai h s mà tôi đã nh n đang

Nam Mô A Mê Ri Ca!

Tác Giả: Trn kiêm Đoàn

Thứ Năm, 12 Tháng 3 Năm 2009 04:27

n m ch hoàn t t th t c tr c m t.

Nay tay qu n lý n y i “lì m” g g m tôi nh n thêm m t h s n a làm tôi n i cáu tr i g t g ng “Shut up! – Im đi!”, th mà h n v n ch a ch u buông tha tôi.

Ti ng Nick, gã qu n lý, v n dè d t và ôn t n vang lên t bên kia đ u dây đi n tho i: —Th c u không mu n giúp “ng i c a c u” à?

Nghe hai ti ng “your people – ng i c a c u...” tôi h i ch t đ , h i g n i: – Này Nick, nói cho rõ ràng, Ng i c a tôi là ai v y?

Ti ng Nick phát âm i i trong máy:—Nu-yen Ven Tot! Có ph i là tên ng i Vi t Nam không?

Tôi không làm i đ c n a. H i k h n:—Ô kê! Nguy n Văn T t đúng là tên ng i Vi t Nam. Nh ng can t i gì v y?

Nick đáp:—Sexual abuse – xâm ph m tình d c – v i tr em đ i 5 tu i.

Tôi thót ru t. C m nh n b ng kinh nghi m ngh nghi p cho tôi bi t v n đ nghiêm tr ng c a s v x y ra. Nhìn đ ng h , đã h n 3 gi chi u. N u g p m t h s r c r i, làm vi c đ n n a đêm ch a ch c đã xong. Sinh s ng trên đ t M , hàng ch c năm l n l t trôi qua c ng nh sông n c Đông Tây đã hòa quy n vào nhau không còn biên gi i. Nh ng lai i ch Vi t Nam b ng đầu đ i t i nh ti ng g i c i ngu n đánh đ ng lòng ng i. Không h i thêm i nào, tôi đ ng ý nh n làm vi c cho m t tr ng h p ng i Vi t đang g p n n. Bên kia, ti ng Nick reo lên nh đ c th ng m t ván bài tâm lý: “H h ! Ta bi t là c u không t ch i đ c ‘ca’ n y đâu.”

Tôi nh n h s báo cáo. Đ c i t qua h s : Ng i báo cáo là t h p lu t s c a cha m n n nhân. Báo cáo là m t ng i đàn ông Vi t Nam 62 tu i, không nói đ c ti ng Anh, ch a có ti n án. N n nhân là m t th ng bé M tr ng, thi u m t tháng đ y năm tu i.

Nó h c m m non m u giáo bu i sáng, bu i chi u đ c g i tr t i nhà riêng c a ng i đàn ông b cáo vì cha m b n làm vi c toàn th i gian. N i v tóm t t là: Ng i đàn ông Vi t 62 tu i tên Nguy n Văn T t, c ng t i M ch a t i ba năm, đã nhi u l n có hành đ ng xâm ph m tình d c v i th ng bé da tr ng và hai đ a cháu c a ông ta b ng cách dùng dao đ a gi t n u các n n nhân không nghe theo l i đ đ liên quan đ n chuy n th a m n d c tính c a ông ta.

N u b cáo không ch ng minh đ c s vô t i c a mình và b h th ng tòa án và lu t s M ch ng ch t nh r ng x C Hoa n y đ a đ n phán quy t r ng: “Có t i – Guilty” thì b n án tù t i s nghiêm tr ng không l ng h t đ c.

Theo th t c quy đ nh, ng i th lý h s ph i tr c ti p tìm g p ngay n n nhân riêng r đ ti n hành đi u tra n i v . Tôi đ n nhà tr Honey Child Care đang gi Dany t sau ngày nó b “xâm ph m tình d c” đ tr c ti p quan sát và ph ng v n theo yêu c u ngh nghi p.

Khi v a đ n n i, tôi đã th y cha m c a Dany có m t ngoài phòng đ i. Tôi ch chào qua loa và yêu c u ban giám đ c cho tôi g p cháu bé t i phòng riêng c a nhà tr ng. Cha m n n nhân yêu c u đ c có m t trong lúc tôi ph ng v n tr c ti p v i Dany t i phòng riêng, tôi t ch i. Theo lu t, đ a bé có th yêu c u th y giáo hay nhân viên nhà tr ng hi n di n trong cu c ph ng v n, nh ng ch đ thính ch không đ c h i n n nhân; thân nhân không đ c quy n có m t. B t ch i, th mà cha m bé Dany v n ti n t i xen vào vi c ti n hành đi u tra đang di n ra. Tôi c tránh, nh ng ng i cha đã đ n ch n tr c l i vào phòng nói m t cách tha thi t mà l ch s :—Th a ông, tôi xin l i. Tôi không có ý xen vào công vi c c a ông đang ti n hành. Nh ng tôi ch mu n làm cho công vi c đi u tra c a ông d dàng h n...

Tôi h i nhanh:—Th a ông, v y tôi có th giúp gì đ c ông ?

Ng i cha xua tay:—Không, không, chúng tôi ch mu n g i ông b n d ch t ng trình c a FBI (C quan Đi u Tra Liên Bang) v cu n b n có thu hình tr c ti p các tr ng h p xâm ph m tình d c.

Ng c nhiên, tôi h i nhanh:—Ai thu hình v y, th a ông?

Nam Mô A Mê Ri Ca!

Tác Giả: Trn kiêm Đoàn

Thứ Năm, 12 Tháng 3 Năm 2009 04:27

Ngái cha trái lái càng làm tôi ngác nhiên hơn:—Tôi máy quay phim tái đáng đát trong nhà. Chính con trai cáa can phám đã giao náp củn phim.

Tôi tiáp nhán bán đách ra tiáng Anh và đáa thu hình sao lái củn phim.

Trong phòng thí nghiám riêng cáa nhà tráng tiáu hác mà các cháu nán nhân đang theo hác, tôi phái xem kái lái nái dung các sá viác trong củn phim trác khi pháng ván các nán nhân.

Nháng đán phim có liên quan đán nái vá, trác hát là hình ánh ông già Tát tám cho hai tháng cháu nái và tháng bé Dany. Ông kác cá cho cá ba đáa bé trai và mái lán đáng đán bá phán kín riêng cáa chúng, ông cái đáa hán nhiên, rái đáa tay túm láy “cáa quý” cáa máy tháng cháu đá khoác nác lên và ráa ráy ká hán. Có lá vì hái tò mò mát chút cái “cáa Tây” nó khác “cáa Ta” nhá thá nào, già Tát cháu khó bát nán tháng bé Dany hái ká hán mát chút và cái hánh hách, rái đem túi khôn truyán kháu cáa dân tác ta ra làm tiêu chuán bình luán, ráng: “Hì hì! Dái đen mánh cá, dái đá mánh cày. Tháng Má con náy giáng tát!”

Nháng máu hình chuyán qua phán mà cá quan FBI cho là “nghiêm tráng” vì nháng dòng văn và đán văn đách in đám và xiên. Trong hình, ông Tát cám mát cây dao, làm đáu u bá nhá chuán bá cát cáa quý cáa máy tháng nhác, nhát là tháng Dany không cháu làm theo lái ông mà cá giáng mát ách ra nhìn. Tiáng ông già Tát nói rát giáng Huá thu đác trong đáa láu phát ra nghe rát rõ:—Dzu (you) ít (eat) báu (beaucoup) thì ô kê. “No” báu, thì “no” ô kê. Còn ăn ngã ngán thì ông cát phát chim tái bay đem ra xào nháu ba-xi-đá lián...

Liác nhanh qua bán đách tiáng Anh, tôi váa hoa cá mát vì ngái đách cháng hiáu gì ý ngái nói; váa cám tháy xót xa vì tai bay vá gió á đáu ùn ùn kéo tái do ngôn ngữ bát đáng. Ngái đách – ký tên bên đái là Jenny Nguyen – hán là mát ngái trá thuác thá hángái Viát thá hai trên đát Má, nên đáu có láu loát vá tiáng Viát đán máy thì khó mà hiáu đác cái “mát” nói tiáng Anh, tiáng Tây xen lán vái tiáng Viát nhá ông Tát thuác thá há sinh ngữ Anh, Pháp nháp nháng trên quê háng mát thái đá hác. Bái thá, ngái đách đã đián ra tiáng Anh đái ý:

“Làm tình ít bú cu thì tát. Cháng bú cu thì không tát. Ăn xong, nám ngáa ra đá tao cát chim đem xào uáng ráu lián!”

Lđi đch quynh quáng không nhng sai lđc mà còn phđn lđi ý cđa ngđđi nói; cđng thêm vđi hình đnh ông già Tđt cđm cây dao lđm lđm hđt đđa hai thđng cháu cđa ông, đđn đđa thđng Dany cũng đđ làm cho ngđđi Mđ lên cđn kinh hoàng vì “thđ đđn gian ác” cđa tay tđi phđm xâm phđm tình đđc trđ con.

Trong mđt đđn phim khác, ông già Tđt tđm rđa cho ba thđng con trai. Đđa nào ông cũng kđ cđ sđch sđ bđ phđn riêng và có khi ông còn vuđt ve nói năng đđa giđn vđi cđ ba thđng bé. Lđi thêm mđt lđn nđa, sđ suy đđi nđng, nghi can đđ “cđ ý va chđm, vuđt ve, xâm phđm bđ phđn sinh đđc cđa nđn nhân...” càng làm cho ông già Tđt có khđ năng trđ thành mđt thđ “quđ Rđu Xanh” trđđc mđt giđi thđm quyđn và chuyên viên bđo vđ trđ em, phđn lđn suy đđi nđkhá cđc đđan khi cđn bđo vđ trđ em bđ nđn, trên đđt Mđ.

Nđi dung phđng vđn ba đđa trđ con chđng cho thêm đđ kiđn nào mđi ngoài sđ xác đđnh:

“Ông đy rđ tôi chđ nđy. Ông đy thđc lét tôi chđ kia...” nhđ đđ thđy trong phim và nghe trong băng thđu.

Bđđc kđ tiđp cđa cuđc đđu tra là đđn gđp gia đđnh ông Tđt. Gđp ông, tôi hđi ngđ ngđ vì so vđi dáng linh hođt cđa ông trong cuđn phim mà tôi vđa coi, trđđc mđt tôi là mđt ông già hđc hác, mđt xanh xám, mđt trđng sđu, tóc bđc rđi bđi bđ phđ. Vđng, nhđng đđng là ông Tđt khi ông lên tiđng: – Đđ đđng, tôi là Nguyđn Vđn Tđt, tđ Viđt Nam qua Mđ đđđc hai năm, mđđi mđt thđng, bđn ngày...

Nđi tđi đđy, ông Tđt ngđi phđch xuđng nđn nhđ, hai tay ôm đđu, giđng kéo dài run run nhđ vđa rđn, vđa nói qua tiđng nđc đđy vđ uđt nghđn:—Úi! Cha mđđi là cha mđ. Tđi hđn nói tui hiđp đđm thđng con nđt 5 tuđi. Trđi đđt lđi có chuyđn ‘mđo đđ ra trđng, lđn đđ ra hđ mang’ nhđ kiđu đđ sao ông hđ?! Tui thđđng thđng nhđ nhđ sđp cháu nđi tui. Tui nói tào lao xđ đđ đđ đđa cho hđn ăn cđm cđ thđy hđn đm tđng teo tđi nghiđp. Ai ngđ ra nông nđi nđy. Còn mđt mũi chi mà dđm nhìn bà con, thiên hđ nđa. Ui chao! Nhđc nhđ không chđu nđi thì chđc tui phđi uđng thuđc chuđt mà chđt thđi. Ông đi! Xin ông cđu tui vđi! Cđu tui vđi...

Giđng ông Tđt khđn khđn nhđ tiđng khđc không thành hđnh. Suđt mđđi mđy năm thđđng xuyên

đi đi n v i c nh kêu oan c a nh ng nghi can trong quá nhi u tr ng h p t ng t , t ng lòng
tôi s tr thành th n nhiên chai đá. Nh ng ti ng than “m t m t không dám nhìn bà con thiên h”
c a ông T t trên đ t M xa xôi n y làm tôi xúc đ ng m nh khi nh v quê h ng làng xóm. N i
đó, ti ng chào cao h n mâm c , ăn mi ng gi a làng b ng sàng xó b p; n i mà phép vua thua l
làng c a n n văn hóa làng xã v n còn đang đ m tình đ t cát sau nh ng lũy tre xanh.

Ti p theo, tôi ph i ph ng v n ông T t đ th lý h s . Nh ng t trong cái “chung” sâu th m tôi
đã chia s tr n v n v i ông mà ch ng c n phân bua, gi i thích. V i m t xã h i dân ch pháp tr
nh x M n y thì pháp lý v n làm đ u tàu cho đ o lý. V n đ còn l i không ph i là bày t s
c m thông và xúc đ ng mà ph i làm gì và c u ông T t đ c bao nhiêu.

Khi chia tay ông T t và nh ng ng i con đ u là bác sĩ, k s ... đang nh m t nín th theo dõi
v án c a cha, tôi ch có th nói đ c m t l i khuyên v n t :—Ông T t và các cháu bình tnh.
Ch xin nh cho m t đ u là lu t pháp M không có t “thông c m.” Ph i đ u t n tình nh ch i
“football” m i may ra g r i đ c cho v n y.

Nói c ng đ làm cho b con ông T t yên tâm, nh ng tôi v n ch a tìm ra cách gi i quy t đ
ch ng minh ông T t là vô t i khi ông ta th t s có c m dao d a đ m và tr c ti p r mó, đ ng
ch m vào b ph n gi i tính c a n n nhân.

Tôi mang h s v tham kh o ý ki n v i anh cai Nick c a tôi. Anh chàng đã cho tôi m t l i c
v n m nh nh vũ bão r ng:—Làm sao ch ng minh cho đ c l i c u b o r ng, nh ng l i l và
hành đ ng c a ông T t đ i v i th ng nhóc Dany x y ra th ng xuyên và r t bình th ng trong
sinh ho t đ i s ng văn hóa Vi t Nam thì may ra m i có th thuy t ph c đ c nh ng con đi u
hâu lu t pháp châu M này.

Vì là m t xã h i h p ch ng nên s c m nh c a ng i M và lu t pháp M là tôn tr ng văn hóa
c a các dân t c và xem xét c n th n cách hành x khác nhau c a nh ng ng i xu t thân trong
nh ng n n văn hóa khác nhau. Nh ng ngày ti p theo, tôi đã vi t ra thành m t t p tài li u nh
nh m gi i thích rõ ràng s khác nhau gi a hành đ ng n ng n u – âu y m b ng l i nói g n gũ
và c ch vu t ve – con tr v i hành đ ng xâm ph m tình đ c tr con. Th m chí, nh ng hành
đ ng n ng n u đó mang tính văn hóa Vi t Nam đ m đà mà đôi khi ng i ngoài không hi u n i
hay hi u ng c l i nh tr ng h p ông T t.

Nam Mô A Mê Ri Ca!

Tác Giả: Trn kiêm Đoàn

Thứ Năm, 12 Tháng 3 Năm 2009 04:27

Bn vẫn tng trình (statement) vi t xong, tôi nh các em sinh viên đang hc v i tôi và các c quan xã h i đi xin ch ký gi i bày s đng tình h tr c a các b c cao niên và các nhân sĩ trong cng Đng ng i Vi t. Nghe qua n i v c a ông T t, các v cao niên ng i Vi t đã t ra r t nhi t tình, s n sàng đ n tòa án đ làm chng bi n minh cho ông T t, n u c n. M t chút tình quê h ng và t m lòng dân t c bi u t v i nhau lúc lâm nguy n i quê ng i th t là đ p và đ y xúc đng.

Phiên tòa lu n t i ông T t đ c x t i tòa Th ng Th m (Superior Court) đ a ph ng. T trên b c đ i chng (testified stand), tôi có th nhìn th y v m t tái xám và căng thng cùng c c a ông T t. Bên c nh đó là các ng i con trong gia đình ông và nhng ng i chng trong cng đng ng i Vi t. Phiên tòa đi n ra m t cách êm xuôi đ n ng c nhiên khi công t viên và các lu t s hai phía ch h i và tranh bi n chi u l , nghe nhi u h n nói. Cách ng x v i tr con trong khung c nh văn hóa Vi t Nam đã gây s quan tâm thú v h n là th c m c đôi ch i, tranh lu n.

Cho đ n khi th ký tòa án đ c phán quy t “trng án – not guilty!” cho v án thì ông T t trông có v nh th n nhiên và đang đ m mình trong m t trng thái mng du nào đó. Mi ng ông m p máy liên t c nhng ti ng gì không rõ. Tr c khi chia tay à hành lang tòa án, tôi l i g n, h i ông đang mu n nói đ i u gì. Ông thì thào: -Nam mô Ph t. Nam mô A-me-ri-ca!—...?!

Sau đó, khi đã quay l i v i sinh ho t đ i th ng, ông T t gi i thích:—Tôi c u nguy n mà. “Nam mô” là ti ng tôn x ng. Tôi tin là cái đ t n c châu M – A-me-ri-ca – này cũng có các đng thiêng liêng nh Tr i, nh Ph t c u giúp k hi n l ng g p n n.

L n đ u, tôi b t g p m t nét c i t i trên g ng m t c a ông T t. Tâm linh không xu t hi n nh m t hàng qu ng cáo, nhng v n th ng h ng có m t m t góc khu t nào đó cao vi n nh t gi a cu c đ i th ng.